

3.4.2017

Sj/2

Päätöshistoria

Opetuslautakunta 07.03.2017 § 33

HEL 2016-005418 T 00 00 03

Lausunto

Opetuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Tasa-arvolaki kieltää seksuaalisen ja sukupuoleen perustuvan häirinnän kouluissa ja oppilaitoksissa. Kaikilla kouluilla ja oppilaitoksilla on velvollisuus puuttua seksuaaliseen häirintään ja luoda kulttuuria, jossa häirintää ei hyväksytä.

Sukupuolinen häirintä tarkoittaa ei-toivottua huomiota, joka liittyy sukupuoleen, esimerkiksi halventava tai alentava puhe toisen sukupuolesta, sukupuoleen liittyvä kiusaaminen. Seksuaalista häirintää on muun muassa vihjailu ja seksuaalisesti värityneet vitsit, vartaloa, pukeutumista tai yksityiselämää koskevat puheet ja kysymykset. Sukupuolinen huomio muuttuu häirinnäksi silloin, kun sitä jatketaan, vaikka huomion kohde ilmaisisi sen olevan epämiellyttävää. Seksuaalinen ahdistelu on rikoslaissa säädetty rangaistavaksi.

Seksuaalista häirintää ja häirintää sukupuolen perusteella samoin kuin käskyä tai ohjetta harjoittaa sukupuoleen perustuvaa syrjintää on pidettävä naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun laissa tarkoitettuna syrjintänä. Vuonna 2016 Helsingin kaupungin koulut ja oppilaitokset laativat tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat. Koulu- ja oppilaitoskohtaisia tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmia laadittaessa tehtiin alkukartoitus, jossa oppilailta ja opiskelijoilta kysyttiin mm. häirinnästä sisältäen sukupuoleen perustuvan häirinnän ja seksuaalisen häirinnän. Moni koulu ja oppilaitos on kirjannut tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaan konkreettisia toimenpiteitä puuttua häirintään. Peruskoulujen koulukohtaisten suunnitelmien yleisessä osassa on lisäksi mainittu mm., että tasa-arvoa edistetään ja syrjintää ehkäistään tavoitteellisesti, oppilaan ikä ja kehitystaso huomioon ottaen.

Opetussuunnitelman perusteiden ja Helsingin kuntakohtaisen opetussuunnitelman mukaisesti jokaisella koululla on suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä. Lisäksi koulut ovat päivittäneet syksyllä 2016 järjestyssäännöt Opetushallituksen antaman mallin mukaisesti. Järjestyssääntömallissa kohdassa "Oppilaan oikeudet ja velvollisuudet" todetaan, että tässä voidaan viitata kiusaa-

3.4.2017

Sj/2

misen osalta oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä laadittuun erilliseen suunnitelmaan.

Tehtyjen tutkimusten mukaan seksuaalista häirintää esiintyy kaikilla kouluasteilla. Yleisimmin seksuaalista häirintää ovat kokeneet ammatillisen peruskoulutuksen työt. Seksuaalinen häirintä on usein yhteydessä muuhun koulukiusaamiseen. Opetuslautakunta pitää tärkeänä, että kouluissa ja oppilaitoksissa on konkreettinen suunnitelma seksuaalisen häirinnän tunnistamiseksi ja ehkäisemiseksi. Suunnitelma voi olla kirjattuna joko koulu- ja oppilaitoskohtaiseen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaan tai suunnitelmaan oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä. Opetuslautakunta ei pidä tarkoituksenmukaisena lisätä seksuaalisen häirinnän kieltämistä järjestyssääntöihin, koska se on jo kirjattuna joko tasa-arvosuunnitelmaan tai erilliseen suunnitelmaan oppilaan suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä.

Terveys- ja lapsivaikutusten arviointi
Turvallisesta oppimisympäristöstä ja toimintakulttuurista huolehtiminen edistää kaikkien lasten ja nuorten hyvinvointia ja terveyttä. Jokaisella on oikeus turvalliseen arkeen ja koskemattomuuteen.

Käsittely

07.03.2017 Ehdotuksen mukaan

Keskustelu.

Esittelijä teki lausuntoehdotuksen 6. kappaleen kolmannelle riville teknisen korjauksen: po. peruskoulutuksen.

Jäsen Korkkula teki vastaehdotuksen, että lausuntoehdotuksen 6. kappaleen ("Tehtyjen tutkimusten mukaan...") viimeinen virke ("Opetuslautakunta ei pidä...") muutetaan kuulumaan seuraavasti:

"Lisäksi se pitää kirjata järjestyssääntöihin."

Ehdotus raukesi kannattamattomana.

Hyväksyttiin esittelijän ehdotus.

Esittelijä

opetustoimen johtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Marjo Kyllönen, vs. linjanjohtaja, puhelin: 310 86274
marjo.kyllonen(a)hel.fi